

Norway

J o s é L i z a s o - spesiell diplomatisk utsending
til Norge fra den spanske republikanske regjering.

Republikkens ut-
sending takker
Norge.

Jeg er kommet til Norge for å opprette kontakt med regjeringen og overrekke den norske utenriksminister en note fra stats- og utenriksministeren for den spanske republikanske regjering, dr. José Giral.

I denne noten uttaler den spanske republikanske regjering sin dype takk til den norske regjering for den sympati og solidaritet som fra norsk side er vist de spanske demokrater i deres kamp for frihet og folkestyre.

Ikke nok med
moralisk fordømmelse.

Men i noten anmodes det også om at den norske regjering vil anerkjenne den spanske republikanske regjering. Tiden er nå så langt fremskred- en at vi spanske demokrater har rett til å vente en mer effektiv og konkret hjelp enn bare sympati- uttalelser. Det er ikke lenger tilstrekkelig at de demokratiske folk nøyer seg med moralisk fordømmelse av Franco. Det som nå kreves, er en positiv og sam- let aksjon fra alle folkestyrte land, for å styrke den republikanske regjeringens internasjonale stil- ling. Denne republikanske regjering, ledet av dr. Giral, nyter godt av Frankrikes gjestfrihet. Den representerer den forfatningsmessige kontinuitet ned like stor juridisk rett som noen av de regjer- inger som i landflyktighet representerte de okku- perte land i Europa. Den er den eneste regjerings- myndighet som kan by De Forente Nasjoner virkelige garantier for at Franco's fall ikke blir fulgt av kaos, blodsutgydelse og borgerkrig.

Alle partier i
regjeringen.

I den republikanske regjering deltar alle demokratiske partier - fra høyre til ytterste ven- stre, og dessuten de to faglige landsorganisasjon- er. Videre deltar de nasjonale bevegelser blant katalanerne, baskerne og galicierne.

De politiske partier og faglige organisa- sjoner som deltar i regjeringen, utgjør en koali- sjon, som i det siste frie valg i Spania samlet over 80 prosent av stemmene.

Full tillit hos
motstandsbeveg-
elsen.

Men det viktigste er at den republikanske regjering nyter full tillit hos motstandsbevegelsen i Spania selv. To av ministrene i den republikans- ke regjeringen, Leiva og Sanchez Guerra, har vært aktive ledere i den heroiske motstandsbevegelsen. Sanchez Guerra forlot Spania først for et par uker siden for å tre inn i regjeringen. Han tilhører det konservative republikanske parti.

Den spanske republikanske regjering er den eneste "overgangsregjering" som er slik sammensatt at den møter kravene i trenaktsnoten av 4. mars fra Sambandsstatene, Storbritannia og Frankrike, og som er i stand til å gjenopprette lov og orden i Spania og forberede fredelige, lovlige og frie valg.

Løfte om
amnesti.

Løfte til kir-
ken.
Uavhengige don-
stoler.

Franco et offer
for sitt eget
politistyre.
Tyske gestapister
i nøkkelstilling-
ene.

Bare ett alterna-
tiv til Franco.

Norge kan for-
stå det!

Den spanske republikanske regjering har gitt løfte om et alminnelig amnesti for alle som med våpen i hånd kjempet i Franco's hær, men som ikke har begått kriminelle forbrytelser. Alle kvinner og menn vil - enten de har kjempet for republikken eller i Franco's armé - få garantert sin rett til å stemme i full frihet for den regjeringsform de ønsker. I sin tiltredelseserklæring til det spanske parlament, som trådte sammen i Meksiko City i november i fjor, ga regjeringen høytidelig løfte om at en skulle finne en løsning på spørsmålet om statens forhold til den katolske kirken og på spørsmålet om en demokratisk hærreform. Regjeringen har videre forpliktet seg til å sikre at uavhengige donstoler pådømmer kriminelle forbrytelser på lovens grunn og uten påtrykk fra de utøvende myndigheter. Med alle midler den rår over, vil regjeringen hindre personlige hevnaakter. Dette vil den kunne oppnå fordi den kan regne med folkets tillit og støtte.

Trenaktsnotene av 4. mars forutså inidlertid den mulighet at en del "liberale patrioter" i Spania kunne opprette en overgangsregjering. Den underkomité som Sikkerhetsrådet nedsatte for å studere Franco-styret, peker i sin innstilling av 1. juni på den samme mulighet. Dette er en ren illusjon. Spania er i dag en politistat, der en slik regjering bare kan bli opprettet med santynke av Franco selv. Men Franco er et offer for det politistyre han selv har skapt, der nøkkelstillinger er besatt av tyske gestapister som opptrer i sivile klær, under falske navn og med spanske pass. En slik "overgangsregjering" ville ikke ha krav på folkets tillit, og ville derfor ikke være i stand til å opprettholde ro og orden. Denne tilsynelatende "ideelle" løsning ville nettopp skape den fare som vi alle tar sikte på å unngå: Faren for en ny borgerkrig med alle de internasjonale konflikter og forviklinger som den ville føre med seg.

Under den tyske okkupasjon bevarte det norske folk sin faste tillit til Kongen og Regjeringen, som i landflyktigheten reiste frihetens fane. Trodde den norske hjemmefront noen gang at Gestapo ville tillate at en i Norge opprettet en overgangsregjering som skulle danne bro over til demokratiet? Og selv om Quisling og det tyske politi hadde fått i stand en slik overgangsregjering, ville det norske folk da vært tilfreds? Eller ville det straks ha reist krav om at Kongen, Regjeringen og alle nordmenn på utefronten skulle bli kalt tilbake? Slik det ville ha gått i Norge, slik vil det også gå i Spania. Vi må se virkeligheten i øynene, og vi må ikke vakle. Det fins bare ett alternativ til Franco-styret: Den republikanske regjering som folket selv valgte, og som ble styrtet av Franco, støttet av Hitler og Mussolini, i de år da demokratiene i Europa var preget av en dekadanse og en mangel på internasjonal solidaritet som kom den dyrt å stå. Krigen mot fascisismen og for demokratiet ville ha vært meningsløs hvis det ikke blir øvet rettfærd mot det spanske folk, - det første offer for fascisismens kamp for verdensherredømmet. Norge er ikke kvitt Quisling så lenge Franco har makten i Spania.

Bare et land som Norge, som selv vet hva en fascistisk okkupasjon innebærer, kan forstå de forferdelige lidelser det spanske folk har gjennomgått i de siste to årene; fengslene og konsentrasjonsleirer i Spania er ennå i dag overfylt av patrioter, hvis eneste forbrytelse er at de har elsket friheten.

3/4 av statsbud-
sjettet til Fran-
co's partihær.

Spania er en politistat, et veldig fengsel. Tre fjerdedeler av statsbudsjettet går til en hær på en halv million mann og til en veldig politistyrke som har i oppdrag å drukne i blod et hvert forsøk fra folkets side på å gjenerobre friheten. Mot fangene blir det brukt de verste former for tortur. Konsentrasjonsleirene i Spania skiller seg lite fra den de norske tysklandsfanger kan berette om. Jeg skal her ikke benytte meg av den republikanske regjeringens oppgaver over politiske fanger i Spania. Jeg vil holde meg til tall som er frenkomet fra hold som en ikke kan mistenke for ensidighet eller overdrivelse.

40.000 politiske
fanger. 20000
forvist fra hjem-
net.

Den britiske viseutenriksminister, Mc. Neil, erklærte i forrige uke at det frøndeles befinner seg 40.000 politiske fanger i de spanske fengsler, mens andre 20000 er uten statsborgerlige rettigheter og lever under en betinget frihet som bare tillater den å oppholde seg andre steder enn hvor de hører hjemme. De titusener spaniere som er innrullert i arbeidsbataljonen, er ikke tatt med i disse tall; heller ikke har man regnet med de titusener som sitter i varetektsfengsel.

Sult og sykdom
feller flere enn
borgerkrigen
gjorde.

En hver som ikke har nedlemskort fra Falangen, er dømt til arbeidsløshet og sult. Elendigheten og sykdommer har forårsaket flere offer blant demokratene enn den million som falt i den internasjonale krig for folkestyre på spansk jord.

Den spanske
kultur blir
drept.

Barn etter falne demokrater blir tvunget til å slutte seg til fascistiske ungdomsorganisasjoner, der skolebøkene er byttet ut med leketøysvåpen og hvor undervisningen består i å leke soldater, og sporten er opplæring i den romerske hilsen.

Den spanske kulturen er satt årtier tilbake. De spanske intellektuelle lever i landflyktighet, er døde i fengsel eller har endt sitt liv foran eksekusjonspeletongene, som f.eks. Garcia Lorca, den store spanske dikter.

I stedet for samvittighetsfrihet har man fått den helligbrøde å bli påtvunget sakramentet.

Partiet organi-
serer svarte-
børsen.

Svartebørsen er organisert av falangiststatens egne funksjonærer. Mens folket ikke en gang kan skaffe seg de prokukter Spania selv produserer for eksport til utlandet, som vin og olje, kjøper statsfunksjonærene opp de varer som finnes for de millioner pesetas de har tilvendt seg.

Et slikt styre er en potensiell fare for freden. Dette blir erkjent av den underkomité som har gransket det spanske spørsmål og avgitt rapport til De Forente Nasjoners sikkerhetsråd.

Bare internasio-
nal aksjon kan
hindre ny krig.

For å eliminere denne fare trenger en beslutning, effektiv og hurtig internasjonal aksjon, som kan ta det første skritt til å hindre en borgerkrig.

Hvis De Forente Nasjoner vakler, vil den organiserte fascisme på spansk jord forstå å tolke betydningen. Følgene av en ubesluttsonhet kan bli skjebnesvanger - ikke bare for Spania, men for hele verden.

Hvis på den annen side den republikanske regjering får De Forente Nasjoners støtte helt og uten vilkår, vil Franco's dager være talte, og et nytt styre kan etableres på fredelig vis.

Oppløsning
innenfra.

Man merker allerede en begynnende oppløsning innen Franco's leir. Mange grupper og politiske krefter som tidligere støttet Franco, nærmer seg med stadig stigende tillit den republikanske regjering. Flere av disse grupper og krefter står i hemmelig kontakt med de republikanske myndigheter. Nylig ble 11 generaler og militære sjefer fengslet i Madrid, mistenkt for å ha gitt den republikanske regjering lojalitetstilbud.

Garanti for
samvittighets-
frihet.

De spanske konservative og katolske grupper - de baskiske katolikker er allerede representert i den republikanske regjering - vil vite å se realistisk på tingene og akseptere de garantier om å respektere samvittighetsfriheten som den republikanske regjering gjentatte ganger har gitt den.

—oOo—

De spanske demokrater har full tillit til at Norge, - et minster på folketryne og et folk av ære, - vil følge det eksempel Mexico, Panama, Guatemala, Venezuela, Polen, Jugoslavia og Romania har gitt og som den amerikanske den republikanske regjering.